

VOORZICHTIG OP HET TONEEL

Een monoloog

door

ERIK PERSOONS

TONEELFONDS J. JANSSENS B.V.
Korte St. Annastraat 19 – 2000 Antwerpen
Tel: 03 366 44 00
E-mail: bestellen@toneelfonds.be
Website: www.toneelfonds.be

VOORWAARDEN

Alle amateurverenigingen die het stuk: **VOORZICHTIG OP HET TONEEL** gaan opvoeren, dienen in alle programmaboekjes, posters, advertenties, Facebook en eventuele andere publicaties de volledige titel(s) en naam van de oorspronkelijke auteur: **ERIK PERSOONS** te vermelden.

De naam van de auteur moet verschijnen op een aparte regel, waar geen andere naam wordt genoemd.

Direct daarop volgend de titel van het stuk.

De naam van de auteur mag niet minder groot zijn dan 50% van de lettergrootte van de titel.

U dient tevens te vermelden dat u deze opvoering mag geven met speciale toestemming van Toneelfonds J. Janssens bv.

Wettelijk depot D/2021/0220/016
ISBN 9789038516097

© 2022 Toneelfonds J. Janssens bv

Internet: www.toneelfonds.be
E-mail: bestellen@toneelfonds.be

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, verfilming, video opname, internet vertoning (YouTube e.d.) of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van **TONEELFONDS JANSSENS** te Antwerpen.

Het is niet toegestaan de tekst te wijzigen en/of te bewerken zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van **TONEELFONDS JANSSENS** te Antwerpen.

Vergunning tot opvoering van dit toneelwerk moet worden aangevraagd bij **TONEELFONDS JANSSENS te Antwerpen**

Telefoon 03 366 44 00

Website: www.toneelfonds.be

Email: rechten@toneelfonds.be

IBAN: BE37 3631 4081 3728 BIC: BBRUBEBB

Geen enkele andere instantie dan TONEELFONDS JANSSENS heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.

Auteursrechten betekenen het honorarium (loon!) voor de auteur van wiens werk door u gebruik wordt gemaakt!

Auteursrechten moeten betaald worden voor elke voorstelling, dus ook voor try-outs, voorstellingen in/voor zorginstellingen, scholen e.d.

Aanvraag vergunning tot opvoering:

Aankoop van minimaal 2 tekstboekjes bij de uitgever.

Gebruik bij voorkeur de aanvraag module op www.toneelfonds.be.

Zie ook de brief, welke u bij aankoop van de scripts heeft ontvangen (tevens bewijs van aankoop tekstboekjes bij uitgever), of informeer ons via de mail/per post. Bij vragen kunt u bij ons informeren. Uw aanvraag dient tenminste **vier weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van Toneelfonds Janssens. Eventueel extra voorstellingen dienen uiterlijk 1 dag voor de dag van de opvoering te worden aangegeven.

U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Aanvraag vergunning tot HER-opvoering(en):

1. Gebruik bij voorkeur de aanvraag module op www.toneelfonds.be of via de mail/per post met uw gegevens naar Toneelfonds Janssens. Uw aanvraag dient tenminste **vier weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van Toneelfonds Janssens

2. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Opvoeringen zonder vergunning zijn niet toegestaan en strafbaar op grond van de Auteurswet 1912. Zij worden gerechtelijk vervolgd, terwijl de geldende rechten met 100% boete worden verhoogd. Het tarief wordt met boete verhoogd voor opvoeringen waarvoor geen toestemming werd aangevraagd binnen vier weken voorafgaand aan de voorstelling. Algemene voorwaarden zie www.toneelfonds.be.

Het is verboden gebruik te maken van gekregen, geleende, gehuurde of van anderen dan de uitgever gekochte tekstboekjes.

Rechten NEDERLAND: I.B.V.A. HOLLAND BV, afd. Auteursrechten, Postbus 363, 1800 AJ Alkmaar Telefoon (072) 5112135 – info@ibva.nl. Geen enkele andere instantie heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.

PERSONAGE

(1 heer)

DE ACTEUR

DECOR

Liefst zo minimalistisch mogelijk aangekleed, enkel een bureau, haaks gekeerd naar publiek zodat acteur volledig te zien is vanuit het publiek als hij achter zijn bureau zit met daarop een oude schrijfmachine, losse paperassen, enkele boeken en een bureaustoel, papiermand. In een lade van het bureau ligt een pistool.

(Voorstelling start met een lege stoel vooraan op het podium. Achtergrond stadgeluiden mag, maar is niet noodzakelijk. Acteur komt op, neem plaats op de stoel en laat duidelijk merken dat hij aan het piekeren is. (indien gekozen voor stadsgeluiden, mogen die blijven aanhouden) Dit neemt een half minuutje in beslag. Daarna staat hij op en zet met een zwier de stoel aan de kant. Richt zich dan pas tot het publiek. (achtergrondgeluid weg))

ACTEUR: Beste mensen, Jullie zijn zonet getuige geweest van een unicum. Wat zich hier afspeelde, is me tijdens het schrijven nog nooit overkomen.

(wandelt naar bureau)

Soms zie je in films hoe schrijvers in een rokerig lokaal waar men de rook bijna met een schaar kan snijden aan hun bureau zitten, gebogen, aan het worstelen met woorden, zich zot piekerend om iets op papier gezet te krijgen. In de iets oudere films, het hoeven nog geen zwart-wit prenten te zijn, wordt dit dan uitgebeeld met een papiermand vol propjes en een asbak met sigarettenpeuken en achtergelaten brandmerken op het bureel van de peukjes die van de hoop zijn afgevallen.

(zet zich neer achter het bureau en wrijft eens liefdevol over de schrijfmachine)

Als de schrijver dan al over zo een ratelende schrijfmachine beschikt, waar je je vingers op blauw moet slaan, zie je hem demonstratief het papier uit de machine sleuren,

(beeldt uit met geïmagineerde prop papier)

tot een prop herleiden en naar de papiermand mikken. Natuurlijk is het er naast, om de metafoor van het mislukken nog wat kracht bij te zetten, waardoor de papierprop als een zielige basketbal enkele keren over de vloer stuitert en in een verloren hoek blijft liggen.

(Langzaam, gedesillusioneerd een pistool uit de lade nemen en tegen het hoofd zetten pistoolschot + acteur valt voorover op bureau + dodenmars. Indien mogelijk licht dempen zolang muziek duurt (+/- 15 sec))

(acteur veert terug recht)

Zie je het al voor je? Een prachtig beeld, toch? Misschien moet ik maar filmregisseur worden.

(Enkele seconden piekeren)

Ach neer, laat maar...

(verlaat bureau en wandelt terug naar voorkant podium)

Nu kent men dit beeld trouwens niet meer.

Die ratelende schrijfmachines,

(geluid schijfmachine)

(opschrikken) zo eentje dus, waar men telkens een nieuw, leeg blad moest insteken, die worden niet meer gebruikt.

(Stoppen geluid schrijfmachine.)

Het enige wat men nu te zien krijgt is een laptop of liever nog een ipad want die is nog wat compacter, waar een kleine cursor in de bovenhoek staat te pinken. Geen papiermand meer en die asbak is ook weg, want roken is ongezond! Ja, men kan de vooruitgang niet tegenhouden en roken is natuurlijk ook ongezond, dat weten we ook wel, maar de sfeer is toch ver zoek! Geef nu toe, het had toch wel iets, nee?

Men moet dus al andere beelden voor de geest halen om die charme van het schrijven te bekomen.

Maar zoals daarnet al aangehaald, zonder inspiratie vallen, dat fenomeen ken ik niet, want als ik aan het schrijven ben, heb ik niet van die dooie momenten. Er is dan constant een strijd aan de gang in mijn hoofd tussen de verschillende personages die toch maar op de voorgrond willen treden, met hun ellenbogen werken om een zo belangrijk mogelijk deel in mijn boek weg te kapen. Jazeker, het is niet alleen spannend in mijn boeken, in dit kopje speelt er ook al heel wat suspense en spanning af.

(even rustpauze van enkele seconden, publiek blijven aankijken, dan grinniken)

Het lijkt wel een beetje op die politici,

(wachten)

er zitten hier toch niet teveel politici in de zaal hé? Ik wil straks niet op mijn kop krijgen.

(wandelt terug naar bureau)

In ieder geval, kan je het wel vergelijken met politici die om de zoveel tijd een onwaarschijnlijke uitspraak doen of een dubieuze wet stemmen, vertrouwelijke documenten laten rondslingeren,

(papieren van tafel nemen, demonstratief naast zich houden en even er mee wapperen. geluiden van flitsende fototoestellen, lichtflitsen of twee figuranten-journalisten die foto's nemen)

om toch maar in de spotlight te staan.

Neen, Ik ga daar niet verder over uitweiden, er wordt aan de toog al genoeg aan politiek gedaan.

Maar stille momenten als ik aan het schrijven ben, neen, die ken ik niet.

Dat is ook de hamvraag die men mij dikwijls stelt: “ hoe doe je dat toch allemaal? Hoe kom je aan je verhalen, waar haal je de inspiratie.”

Laat me toch eerst zeggen dat ik ongelooflijk veel respect heb voor mensen die literatuur, journalistiek of iets in die richting hebben gestudeerd, conservatorium hebben gelopen, of acteurschool of toneel hebben gevolgd. Ik ben jaloers op hen, ik durf dat gerust toegeven.

Maar dan stel ik me de volgende vraag:

Moet ik mijn hele leven aan de kant blijven staan omdat ik nu eenmaal andere keuzes heb gemaakt toen ik jong was? Ik houd er niet van om terug te kijken, gedane zaken nemen geen keer en ik ga zeker niet in een hoekje, naast dat papierpropje, zitten janken om ‘gemiste kansen’.

Als ik toch even terugkijk op mijn leven denk ik niet dat ik het tot nu toe zo slecht heb gedaan. En zou het beter zijn geweest als ik indertijd een andere, meer kunstzinnige, richting zou hebben gekozen? Misschien was ik dan zo een tot wanhoop gedreven, aan de rand van de maatschappij levende karikatuur geweest. Lang slordig, vettig haar, dikke zwarte bril, een blik alsof men gedrogeerd is.

(even wachten, dan glimlachen)

Elke overeenkomst met bestaande personen, berust op louter toeval.

(Wegwimpelend gebaar maken)

Ik wil er niet blijven bij stilstaan, vooruitkijken is de boodschap!

Maar ik wil wel niet aan de kant blijven staan.

Je kan het vergelijken met een ploegensport, voetbal; basketbal; volleybal of noem maar op. Ofwel ben je technisch heel goed, heb je speldoorzicht, analyseren, wedstrijdschema's, tactiek, observeringsvermogen, kortom talent. Zulke spelers krijgen en verdienen een plaats in het team want een ploeg heeft hen nodig, ze verheffen de ploeg naar een hoger niveau.

Maar wat als je graag mee wil spelen, als blijkt dat die sport het liefste is wat je op de ganse wereld wil doen? Je verlangt ernaar om op het veld te staan en niet als toeschouwer het spel te volgen, je wil er deel van uitmaken. Maar dan beseft je dat je die gaven niet hebt zoals al die andere spelers.

(even laten binnendringen bij publiek)

Er resten je maar twee mogelijkheden:

Ofwel geef je toe dat je niet kan tippen aan die anderen. Je geeft het op ook al doet het pijn om de anderen zo bezig te zien. Je beseft dat jij ook op dat veld zou moeten staan wil je echt gelukkig worden. Maar je berust in je lot.

Ofwel laat je je niet kisten en neem je het besluit je volledig in te zetten. Elke training, elke seconde vrije tijd ben je met de bal bezig, omdat je gewoon niet anders kan, niet anders wil. Je gaat er voor.

Zulke spelers worden ook opgemerkt, want die inzet, die overgave, dat is ook nodig in een ploeg. Het werkt aanstekelijk en brengt animo en vechtlust in de groep.

Ik behoor zeker tot de tweede groep.

Die eerste toneel- en theaterstukken die ik op het publiek heb losgelaten zaten professioneel gezien vol dikke kemels en ik ben bijna zeker dat menig geschoolde tekstschrijver, producer of regisseur zijn haren uit het hoofd zou hebben getrokken en het manuscript in duizend stukjes hebben gescheurd als hij of zij het voor ogen had gekregen. Waarschijnlijk zouden die snippers dan weer beland zijn in dezelfde papiermand als die schrijver in de zwart-wit film waar ik het daarnet over had.

Ik heb trouwens opmerkingen gehad van een aantal critici die me ongezouten zeiden dat het eigenlijk niet kon, het paste niet, ik volgde de regels van de kunst niet, maar je m'en fou. Ik ken alle regels niet. Zijn er fouten gemaakt? tja, dan is het maar zo, ik verschuil me dan maar achter mijn kinderlijke onschuld.

Ich habe es nicht gewusst.

(Dan heel enthousiast)

Maar je kan niet geloven hoezeer ik er van genoten heb om die stukken te schrijven en te regisseren. En ik niet alleen. Al diegenen die eraan meegewerkt hebben, waren laaiend enthousiast, ik werd nog weken en maanden na die voorstellingen aangesproken, mocht felicitaties ontvangen en kreeg steeds opnieuw de vraag wanneer ik nog eens zo iets wou organiseren.

Als u het hele stuk wilt lezen dan kunt u via www.toneelfonds.be de tekst bestellen en toevoegen aan uw zichtzending.

Voor advies of vragen helpen wij u graag.

 bestellen@toneelfonds.be

 03 3664400

**TONEEL
FONDS** **ANSSSENS**
Voor de juiste keuze